

VAPH

VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

VEILIGHEIDSMATREGELEN BIJ AMBULANTE EN MOBIELE BEGELEIDING EN BIJ COLLECTIEVE DAGONDERSTEUNING

8 mei 2020

Inhoud

1	Hygiënemaatregelen	2
1.1	Hygiënemaatregelen voor personeel	2
1.2	Hygiënemaatregelen voor cliënten	2
2	Infrastructuur - werkomgeving.....	3
2.1	Handalcohol.....	3
2.2	Desinfecteren	3
2.3	Social distance	4
2.4	Legionella.....	5
3	Gebruik van mondmaskers.....	5

1 Hygiënemaatregelen

1.1 Hygiënemaatregelen voor personeel

Handhygiëne <https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming>.

Was uw handen regelmatig en grondig (40 à 60 sec.) met water en zeep. Hoe u best uw handen wast, ziet u in deze [afbeelding](#).

Afficheer deze afbeelding op een voor het personeel goed zichtbare plaats.

Ontsmet uw handen:

- vóór en na contactmoment met een gebruiker;
- na contact met de directe omgeving van de gebruiker;
- na het uittrekken van handschoenen, als wassen van de handen niet lukt;
- na het wassen van de handen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen.

Hoest- en nieshygiëne

- Bedek bij het snuiten, niezen of hoesten de neus en de mond met een papieren zakdoek. Gooi de zakdoek nadien in de vuilnisbak. Als u geen zakdoek hebt, hoest of nies dan in de elleboog of voorarm (niet in uw hand);
- Was na het hoesten of niezen de handen met water en vloeibare zeep. Gebruik papieren wegwerphanddoeken om de handen te drogen.
- Betrek cliënten rekening houdend met hun individuele mogelijkheden, in het bevorderen van goede praktijken voor hand-, hoest- en nieshygiëne in de zorg en de ingevoerde maatregelen in de dienst.

1.2 Hygiënemaatregelen voor cliënten

Handhygiëne <https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming>.

Was uw handen regelmatig en grondig (40 à 60 sec.) met water en zeep. Hoe u best uw handen wast, ziet u in deze [afbeelding](#).

Ontsmet uw handen:

- bij het betreden en het verlaten van het gebouw (ambulant);
- voor en na het contactmoment met de begeleider (mobiel);
- na het wassen van de handen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen.

Hoest- en nieshygiëne

- Bedek bij het snuiten, niezen of hoesten de neus en de mond met een papieren zakdoek. Gooi de zakdoek nadien in de vuilnisbak. Als u geen zakdoek hebt, hoest of nies dan in de elleboog of voorarm (niet in uw hand);

- Was na het hoesten of niezen de handen met water en vloeibare zeep. Gebruik papieren wegwerphanddoeken om de handen te drogen.
- Hoewel de verantwoordelijkheid voor goede handhygiëne in de zorg uiteraard bij de zorgverleners ligt, kunnen gebruikers hun begeleiders aanzetten tot en herinneren aan handhygiëne. De gebruiker moet informatie op maat krijgen over het nut en de indicaties voor handhygiëne, en de gebruiker moet weten dat hij het recht heeft om de begeleider er attent op te maken.

2 Infrastructuur - werkomgeving

2.1 Handalcohol

Om handhygiëne mogelijk te maken, moet handalcohol aan de ingang van het gebouw zo dicht mogelijk bij de plaats van de begeleiding aanwezig zijn en op strategische punten. Bij voorkeur wordt een flacon met handalcohol geplaatst in een houder. Een pomp geniet de voorkeur.

Mobiele begeleiders hebben hun eigen handalcohol in de wagen.

Handalcohol moet voldoen aan de EN 1.500-norm. In deze coronacrisis zijn uitzonderingen op de norm toegestaan. Informatie over tijdelijke toelatingen vindt u [hier](#).

Het belang van handhygiëne overweegt op het kleine risico op accidentele inname van handalcohol.

2.2 Desinfecteren

De richtlijnen van Sciensano en de richtlijnen van Zorg en Gezondheid voor gezondheidsprofessionals stellen chloor voor als desinfectiemiddel voor oppervlakken.

Bij gebrek daaraan zijn er volgende alternatieven:

- De Wereldgezondheidsorganisatie raadt het gebruik aan van producten die ten minste 70% ethanol bevatten om het COVID-19 coronavirus te bestrijden.
- Andere desinfectiemiddelen die kunnen gebruikt worden bij een COVID-19 (enveloppe virus) besmetting, moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - actief tegen Vacciniavirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> actief tegen enveloppe virussen)
 - of
 - actief tegen Poliovirus + Adenovirus + Norovirus volgens de EN14476 (versies 2013 en/of 2015) (=> volledige virucidie).
- Houd er rekening mee dat EN14476 enkel betrekking heeft op virussen; maar natuurlijk ook de andere soorten micro-organismen belangrijk zijn bij ontsmetting. Daarvoor gelden de volgende normen:
 - oppervlakteontsmetting (sprays/concentraten):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
 - Gisten: EN 13727 (2015) + EN 13697 (2015)
 - oppervlakte-ontsmetting (wipes):
 - Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 16615 (2015)
 - Gisten: EN13624 (2013) + EN 16615 (2015)
 - ontsmetting door onderdompeling:

- Bacteriën: EN 13727 (2015) + EN 14561 (2006)
- Gisten: EN13624 (2013) + EN 14562 (2006)

Bespreek met de leverancier van de producten of deze aan bovenstaande eisen voldoen.

- Reinig en desinfecteer minstens tweemaal per dag, maar aan te bevelen, frequenter:
 - de 'high touch'-oppervlakken in het gebouw: deurklinken, klavieren, bedieningspaneel van de lift, handgrepen, leuning ... ;
 - de 'high touch'-punten op de dienst: deurklink, telefoon/smartphone, lichtsakelaar, oproepbel, oppervlakken zoals tafel ... ;
 - het sanitair: zeker spoelknop, handsteun, kraan ...

2.3 Social distance

Het aantal personen gelijktijdig op één locatie wordt beperkt zodat de afstand van anderhalve meter gerespecteerd wordt:

- Het aantal personen (zowel cliënten-gebruikers als medewerkers en vrijwilligers) dat tegelijkertijd aanwezig kan zijn, is afhankelijk van de grootte van de locatie.
- Per locatie wordt daarom vastgesteld hoeveel personen aanwezig mogen zijn. Afficheer dit duidelijk voor de bezoekers.

Maak gebruik van hulpmiddelen zoals markeringen, linten of fysieke afscheiding om de routes zo duidelijk mogelijk aan te geven, zowel voor werknemers als voor gebruikers, leveranciers ... Zo vermijdt u dat personen zich onnodig door de gebouwen bewegen.

Gebruik spreidingsmaatregelen bij in-, uit- en doorgangen met hulpmiddelen zoals markeringen, linten of fysieke barrières.

Zorg ervoor dat personen elkaar zo weinig mogelijk moeten kruisen, bv. door markeringen aan te brengen op de grond of voer eenrichtingsverkeer in waar mogelijk in gangen en op trappen waar personen elkaar zonder voldoende afstand moeten kruisen.

Vermijd het gebruik van liften; als dat niet kan, beperk dan het aantal personen dat gelijktijdig gebruik maakt van de lift (bv. slechts 1 persoon toelaten in een kleinere lift), hou afstand en sta rug aan rug.

Laat deuren die niet gesloten moeten blijven om veiligheidsredenen zoveel mogelijk openstaan om veelvuldig aanraken te vermijden.

Herschik de stoelen in de begeleidingsruimte/gespreks-/activiteitenruimte zodat er minstens 1,5 meter afstand is tussen begeleider en cliënt. Beperk het meubilair tot het strikt noodzakelijke.

Breng waar nodig (bv. bij open balies) plexiglas aan om rechtstreeks contact met cliënten te vermijden. Per locatie kan daarnaast bekeken worden of ook een gespreksruimte kan uitgerust worden met plexiglas. Hulpverleners die angstig of onzeker zijn, kunnen die ruimtes gebruiken voor hun gesprekken. De aanwezigheid van zulke ruimtes kan ook helpen als de cliënt geen mondmasker aan heeft.

2.4 Legionella

De maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken, hebben ervoor gezorgd dat sanitaire installaties in sportcomplexen, verblijfsaccommodaties en andere publieke gebouwen geheel of gedeeltelijk buiten gebruik werden gesteld. Een (tijdelijke) stilstand en het nadien heropstarten van dergelijke installaties is een gekend risicomoment op groei en verspreiding van legionellakiemen. Daarom neemt u best een [aantal voorzorgsmaatregelen](#) in acht om gezondheidsrisico's tot een minimum te beperken.

3 Gebruik van mondmaskers

Het gebruik van mondmaskers door begeleiders en cliënten is enkel verplicht indien de afstandsregels niet kunnen worden gerespecteerd.

Vermijd overbodig en verkeerd gebruik van persoonlijk beschermingsmateriaal (PBM).

- Persoonlijk beschermingsmateriaal is schaars. We vragen u dan ook nog steeds om rationeel om te springen met het aanbod. Organiseer het beheer van beschermingsmateriaal binnen uw dienst centraal, houd toezicht op het persoonlijk beschermingsmateriaal en zorg ervoor dat dit niet onterecht wordt meegenomen. Zorg voor een goed voorraadbeheer.
 - Chirurgische mondmaskers moeten prioritair voorbehouden worden voor begeleiders die rechtstreeks in contact komen met (mogelijk) COVID-19-gebruikers.
 - Cliënten gebruiken een chirurgisch masker als de voorraad dit toelaat, of op zijn minst maskers van textiel (of comfortmaskers). Indien mogelijk proberen ze hier zelf voor in te staan.
 - [Richtlijnen voor gebruik van mondmaskers](#).
 - Hoewel het chirurgisch masker – dat de gebruiker ervan moet beschermen bij de verzorging en medische handelingen – normaal gezien voor eenmalig gebruik is, mag het, omwille van de schaarste, langer gebruikt worden. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:
 - gedurende 8 uren, ongeacht de opeenvolging van interventies;
 - mag dus met dat doel bijgehouden worden (rond de hals) maar nooit in de zak;
 - mag voorlopig bewaard worden op een plaats zonder besmettingsgevaar (bijvoorbeeld in een geïndividualiseerde papieren omslag of in een uitwasbare gepersonaliseerde bak);
 - mag nooit aan de voorzijde aangeraakt worden;
 - moet onmiddellijk verwijderd worden zodra zichtbaar vuil.
 - Na elk gebruik dient handhygiëne te worden toegepast!
- Bron: https://www.zorg-en-gezondheid.be/sites/default/files/atoms/files/Maatregelen%20Corona_THUISZORG_200323.pdf